

Lausunto

BO

30.08.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: TEM lausuntopyyntö koskien luonnosta tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä maakaasumarkkinalain ja huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta.

Vallitsevaan kaasun toimitusvarmuuskriisiin ja geopolittisen tilanteen aiheuttamaan kaasumarkkinoiden epävarmuuteen pyritään vastaamaan osaltaan 1.7.2022 voimaan tulleella EU:n kaasuvälikäytönasetuksella ((EU) 2022/1032). Asetuksen sisältämä markkinaosapuoliin kohdistuva määräaikainen velvoite kaasun varastointijärjestelyiden varmistamisesta esitetään sisällytettäväksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annettuun lakiin väliaikaisella muutoksella.

Lisäksi esitetään kaasun toimitusvarmuusasetuksen ((EU) 2017/1938) mukaista suojattujen asiakkaiden määritelmää laajennettavaksi koskemaan eräitä huoltovarmuuden ja yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisiä yrityksiä ja palveluita. Muutos esitetään sisällytettäväksi maakaasumarkkinalakiin. Työ- ja elinkeinoministeriö ja Huoltovarmuuskeskus selvittivät varautumisministerityöryhmän toimeksiannosta keväällä 2022 maakaasun saannin riittävyyttä Suomessa venäläisen putkikaasun toimituksen mahdollisen päättymisen seurauksena. Tehdyissä selvityksissä ilmeni, että venäläisen putkikaasun toimituksen päättyessä Suomessa olisi joukko sellaisia terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden yksiköitä, jotka mahdollisesti eivät saisi kaasua toimintaansa ilman erityistoimenpiteitä. Vastaava riski ilmeni laajasti myös elintarviketuotannon yrityksillä.

Kaasun toimitusvarmuusasetuksessa velvoitetaan jäsenvaltiot määrittämään kansallinen toimivaltainen viranomainen, joka hoitaa kyseisessä asetuksessa annettuja tehtäviä. Tehtäviä tosiasiallisesti hoitanut Huoltovarmuuskeskus esitetään nimettäväksi kyseiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa.

Lakimuutokset esitetään tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyn 2022 aikana. Laki tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta ehdotetaan olemaan voimassa 31.12.2025 saakka.

Esityksen taloudelliset vaikutukset

Varastointivelvollisuus voi käytännössä tarkoittaa hintariskin realisoitumista varastointivelvollisille markkinatoimijoille. EU:n laajuinen velvoite varastoida ja näin ollen ostaa kaasua markkinoilta hintojen ollessa korkealla voi vaikuttaa edelleen tilapäisesti hintoja nostavasti. Suojattujen asiakkaiden määritelmän laajentaminen lisää osaltaan kaasun toimistusten turvaamiseksi vaadittavien toimenpiteiden volyymia.

Suojattujen asiakkaiden määritelmän laajentumisesta ja Huoltovarmuuskeskuksen lisääntyneistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset katetaan huoltovarmuusrahastosta, joka on valtion talousarvion ulkopuolella, ja kuten lakiluonnoksessa todetaan ei esityksellä nähdä olevan vaikutusta talousarvioesitykseen.

Valtiovarainministeriön näkemys

Esitykseen sisältyy ehdotus maakaasumarkkinalain (587/2017) 97 a § muutokseksi, jolla suojattuihin asiakkaisiin lisättäisiin maakaasuverkkoon liitetyt terveydenhuoltoon, keskeiseen sosiaaliinhuoltoon, hätätilanteeseen, turvallisuuteen, koulutukseen tai julkishallintoon liittyvät palvelut. Esitys parantaisi kuntien ja hyvinvointialueiden huoltovarmuutta ja valtiovarainministeriö kannattaa muutosta.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Jakelu: TEM/Särkänne, Rajala, Kekki, VM/Eriksson

VN/18035/2022-VM-7

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: